

140

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 9 czerwca 1971 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o podatku wyrównawczym.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 19 marca 1971 r. zmieniającej ustawę o podatku wyrównawczym (Dz. U. Nr 7, poz. 76) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o podatku wyrównawczym (Dz. U. z 1957 r. Nr 62, poz. 336, z 1969 r. Nr 12, poz. 86 i z 1971 r. Nr 7, poz. 76) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje:

1) art. 13 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o podatku wyrównawczym (Dz. U. Nr 62, poz. 336) w brzmieniu:

„Art. 13. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie:

1) jeśli chodzi o podatników osiągających wyłącznie przychody podlegające podatkowi od wynagrodzeń — do przychodów osiągniętych w okresie od dnia 1 września 1957 r., z tym że podatnicy ci podlegają podatkowi wyrównawczemu za 1957 r., jeżeli suma przychodów stano-

wiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń po dokonaniu doliczeń i odliczeń wymienionych w art. 3 ust. 2 z uwzględnieniem przepisu ust. 2 niniejszego artykułu przekroczyła w okresie od dnia 1 września 1957 r. do dnia 31 grudnia 1957 r. 32.000 zł, a za cały rok 1957 — 96.000 zł; podatek wyrównawczy za 1957 r. oblicza się i pobiera od nadwyżki ponad kwotę 32.000 zł, nie więcej jednak niż w wysokości $\frac{1}{3}$ podatku, jaki przypadłby od nadwyżki ponad kwotę 96.000 zł osiągniętej w ciągu całego roku 1957;

2) jeśli chodzi o pozostałych podatników — do dochodów i przychodów osiągniętych w okresie od dnia 1 stycznia 1957 r., z tym że podatek za 1957 r. wymierza się w wysokości $\frac{1}{3}$ podatku przypadającego za cały rok podatkowy.

2. Przy opodatkowaniu podatkiem wyrównawczym za 1957 r. osób, do których mają zastosowanie przepisy art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. b) i c), odlicza się kwoty wydatkowane w okresie od dnia 1 września 1957 r. do dnia 31 grudnia 1957 r. na cele w tych przepisach określone.”;

2) art. 3 ustawy z dnia 29 kwietnia 1969 r. zmieniającej

ustawę o podatku wyrównawczym (Dz. U. Nr 12, poz. 86) w brzmieniu:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i stosuje się od roku podatkowego 1969.”;

3) art. 3 ustawy z dnia 19 marca 1971 r. zmieniającej ustawę o podatku wyrównawczym (Dz. U. Nr 7, poz. 76) w brzmieniu:

„Art. 3. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do przychodów osiągniętych od dnia 1 kwietnia 1971 r.

2. Minister Finansów określi sposób obliczenia podatku wyrównawczego za 1971 r. uwzględniający przepisy ust. 1.”

Minister Finansów: *J. Trendota*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 1971 r. (poz. 140).

USTAWA

z dnia 13 grudnia 1957 r.

o podatku wyrównawczym.

Rozdział 1.

Podatek wyrównawczy od dochodów podlegających przepisom o podatku dochodowym oraz od przychodów podlegających przepisom o podatku od wynagrodzeń.

Art. 1. Osoby fizyczne osiągające:

- 1) dochody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym,
  - 2) przychody w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń,
  - 3) dochody i przychody, o których mowa w pkt 1 i 2,
- podlegają podatkowi wyrównawczemu na zasadach określonych w niniejszym rozdziale.

Art. 2. 1. Osoby, o których mowa w art. 1 pkt 1, podlegają podatkowi wyrównawczemu, jeżeli suma dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym, po potrąceniu należnego podatku dochodowego, przekroczyła w roku podatkowym kwotę 96.000 zł.

2. Przy ustalaniu obowiązku podatkowego w podatku wyrównawczym i przy opodatkowaniu tym podatkiem osób, o których mowa w art. 1 pkt 1, dochody małżonków i członków rodziny łączy się na zasadach określonych przepisami o podatku dochodowym. Wymiaru podatku dokonuje się na imię małżonków. Za zobowiązania z tytułu podatku wyrównawczego małżonkowie odpowiadają solidarnie.

Art. 3. 1. Osoby, o których mowa w art. 1 pkt 2, podlegają podatkowi wyrównawczemu, jeżeli suma przychodów stanowiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń, po dokonaniu doliczeń i odliczeń wymienionych w ust. 2, przekroczyła w roku podatkowym kwotę 96.000 zł. Przy ustalaniu obowiązku podatkowego i przy opodatkowaniu tych osób przychodów małżonków nie łączy się.

2. Przy ustalaniu obowiązku podatkowego w podatku wyrównawczym i przy opodatkowaniu tym podatkiem osób, o których mowa w art. 1 pkt 2:

- 1) do sumy przychodów stanowiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń dolicza się:
  - a) wszelkiego rodzaju stałe dodatki do wynagrodzeń wolne od podatku od wynagrodzeń na podstawie przepisów o tym podatku lub przepisów szczególnych,

b) u osób, które od wynagrodzeń z tytułu stosunku służbowego na podstawie przepisów szczególnych w ogóle nie opłacają podatku — sumę tych wynagrodzeń,

c) u osób, które osiągają przychody określone w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. Nr 7, poz. 41, z 1956 r. Nr 44, poz. 201, z 1959 r. Nr 11, poz. 60 i z 1963 r. Nr 57, poz. 309) w kwocie przekraczającej 200.000 zł rocznie, część przychodu przekraczającego 200.000 zł zwolnioną od podatku od wynagrodzeń na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 17 ustawy o podatku od wynagrodzeń; jeżeli jednak przychód osiągnął jest za pośrednictwem stowarzyszenia twórczego, z przychodu przekraczającego 200.000 zł odlicza się kwoty pobierane przez to stowarzyszenie z tytułu kosztów inkasa;

2) od sumy przychodów stanowiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń, po dokonaniu doliczeń wymienionych w pkt 1, odlicza się:

a) podatek od wynagrodzeń oraz składkę na cele emerytalne, należne od sumy wynagrodzeń podlegających opodatkowaniu w roku podatkowym,

b) kwoty wydatkowane w roku podatkowym na nabycie lokalu mieszkalnego od spółdzielni mieszkaniowej lub budowlano-mieszkaniowej bądź od Państwa, z tym jednak że kwoty wydatkowane na nabycie lokalu od członka spółdzielni nie podlegają odliczeniu,

c) kwoty wydatkowane w roku podatkowym na nabycie domu jednorodzinnego od Państwa lub na budowę domu jednorodzinnego, bezpośrednio albo za pośrednictwem spółdzielczego zrzeszenia budowy domów jednorodzinnych, z tym jednak że jeżeli wydatki na kupno lub budowę domu ponoszone są przez okres dłuższy niż rok, ogólna kwota odliczeń z tego tytułu nie może być wyższa niż 300.000 zł,

d) kwoty przekazane na cele o wysokiej użyteczności społecznej, które określi Minister Finansów;

3) ponadto u osób osiągających przychody określone w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. z 1949 r. Nr 7, poz. 41, z 1956 r. Nr 44, poz. 201, z 1959 r. Nr 11, poz. 60 i z 1963 r. Nr 57, poz. 309) w przypadku gromadzenia tych przychodów na koncie bankowym:

a) dolicza się różnicę pomiędzy sumą początkową a sumą końcową wkładów, jeżeli stan wkładów na ko-

niec roku podatkowego jest niższy od stanu na początek roku,

- b) odlicza się różnicę pomiędzy sumą końcową a sumą początkową wkładów, jeżeli stan wkładów na koniec roku podatkowego jest wyższy od stanu na początek roku.

3. Na podstawie niniejszej ustawy prawo dokonywania odliczeń określonych w ust. 2 pkt 2 lit. b) i c) przysługuje podatnikowi tylko z tytułu nabycia jednego lokalu mieszkalnego bądź nabycia lub budowy jednego domu jednorodzinnego. Na równi z wydatkiem na nabycie mieszkania traktuje się wydatki z tytułu dopłaty za powiększenie metrażu przy wymianie mieszkań kwaterekowych. W przypadkach gdy podatnik otrzymał kredyt bankowy na jakikolwiek cel, kwoty wydatkowane na nabycie lokalu mieszkalnego lub nabycie albo budowę domu jednorodzinnego zmniejsza się o sumę kredytu bankowego, a spłatę tego kredytu w poszczególnych latach podatkowych uważa się za kwoty wydatkowane w rozumieniu ust. 2 pkt 2 lit. b) i c).

4. Minister Finansów określi zasady i tryb przekazywania przychodów na konta bankowe w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

Art. 4. 1. Osoby, o których mowa w art. 1 pkt 3, w przypadkach, gdy ich dochody podlegające podatkowi dochodowemu nie przekraczają w roku podatkowym 24.000 zł, podlegają podatkowi wyrównawczemu na zasadach przewidzianych dla osób osiągających wyłącznie przychody podlegające podatkowi od wynagrodzeń i opłacają podatek wyrównawczy, jeżeli suma dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym oraz przychodów stanowiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń, po potrąceniu należnego podatku dochodowego i po uwzględnieniu odliczeń i odliczeń wymienionych w art. 3 ust. 2, przekroczyła w roku podatkowym kwotę 96.000 zł.

2. W pozostałych przypadkach nie objętych ust. 1 osoby, o których mowa w art. 1 pkt 3, podlegają podatkowi wyrównawczemu, jeżeli suma dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym oraz przychodów stanowiących podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń, po uwzględnieniu odliczeń z art. 3 ust. 2 pkt 1 i po potrąceniu należnego podatku dochodowego oraz należnego podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne, przekroczyła w roku podatkowym 96.000 zł. W tych przypadkach mają zastosowanie przepisy art. 2 ust. 2, przy czym przychody małżonków łączy się.

Art. 5. Osoby osiągające dochody lub przychody albo dochody i przychody, o których mowa w art. 1, obowiązane równocześnie do opłacania podatku wyrównawczego według zasad określonych w rozdziale 2, podlegają również podatkowi wyrównawczemu według zasad określonych w rozdziale 1 i to bez względu na wysokość dochodów lub przychodów.

Art. 6. Rada Ministrów może w trybie rozporządzenia rozciągnąć przepisy, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3, na inne kategorie osób, jeżeli przemawiają za tym ważne względy gospodarcze i społeczne.

Art. 7. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których będą zwolnione od opodatkowania podatkiem wyrównawczym:

- 1) dochody zużyte na określone cele gospodarcze o charakterze inwestycyjnym,

- 2) przychody zużyte na określone cele gospodarcze o charakterze inwestycyjnym inne aniżeli wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. b) i c).

Art. 8. Podstawę obliczenia podatku wyrównawczego od osób, o których mowa w art. 1, stanowi nadwyżka dochodów (przychodów) ustalonych w sposób określony w art. 2, 3 lub 4 ponad kwotę 96.000 zł, a od osób określonych w art. 5 — suma dochodów i przychodów po potrąceniu należnych od nich: podatku dochodowego, podatku od wynagrodzeń oraz składki na cele emerytalne.

Art. 9. 1. Podatek wyrównawczy wynosi od nadwyżki określonej w art. 8:

- 1) jeżeli podatnik osiągnął tylko przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń bądź osiągnął także dochody nie przekraczające 24.000 zł (art. 3 i art. 4 ust. 1):

15%	— od pierwszych	12.000 zł
25%	— od drugich	12.000 zł
40%	— od trzecich	12.000 zł
50%	— od czwartych	12.000 zł
60%	— od pozostałej nadwyżki,	

- 2) jeżeli podatnik osiągnął dochody podlegające podatkowi dochodowemu bądź przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń oraz dochody przekraczające 24.000 zł (art. 2 i art. 4 ust. 2):

15%	— od pierwszych	12.000 zł
30%	— od drugich	12.000 zł
60%	— od następnych	60.000 zł
90%	— od pozostałej nadwyżki.	

2. Podatek wyrównawczy od osób określonych w art. 5 wynosi 60% podstawy opodatkowania.

3. Minister Finansów może w przypadkach, gdy przemawiają za tym ważne względy gospodarcze, przyznawać ulgi w podatku wyrównawczym pobieranym według skali określonej w ust. 1 pkt 2, zarządzając zastosowanie zamiast najwyższej stawki podatkowej przewidzianej w tym przepisie stawki niższej — nie niższej jednak niż 60%. Ulgę tę stosuje się na wniosek właściwego ministra, gdy działalność gospodarcza podatnika ma znaczenie resortowe, lub na wniosek przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej (miasta wyłączonego z województwa), gdy działalność ta ma znaczenie lokalne.

Art. 10. 1. Płatnicy podatku od wynagrodzeń obowiązani są w terminie do dnia 15 stycznia roku następnego po roku podatkowym przestać organom finansowym właściwym według miejsca zamieszkania podatnika wykazy podatników:

- 1) otrzymujących wynagrodzenia okresowe, którym w roku podatkowym wypłacili wynagrodzenia w wysokości przekraczającej brutto 72.000 zł jako pierwsi płatnicy oraz 36.000 jako drudzy lub dalsi płatnicy,
- 2) nie otrzymujących wynagrodzeń okresowych, którym w roku podatkowym wypłacili wynagrodzenia przekraczające jednorazowo 500 zł.

2. W wykazach określonych w ust. 1 należy podać sumę wypłaconych w ciągu roku wynagrodzeń, podstawę obliczenia i kwotę potrąconego podatku od wynagrodzeń oraz składki na cele emerytalne.

3. Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których obowiązek obliczenia i poboru podatku

wyrównawczego ciężu na płatniku. W tych przypadkach płatnicy wolni są od obowiązku przysyłania wykazów określonych w ust. 1. Minister Finansów może również wprowadzić obowiązki wpłacania zaliczek na podatek wyrównawczy.

Art. 11. Podatnicy podlegający obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku wyrównawczego, z wyjątkiem podatników, o których mowa w art. 12, obowiązani są złożyć organowi finansowemu właściwemu według miejsca zamieszkania zeznanie o wysokości dochodów i przychodów podlegających podatkowi wyrównawczemu i wpłacić podatek w wysokości wynikającej z zeznania w następujących terminach:

- 1) podatnicy, którzy osiągają przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń oraz dochody podlegające podatkowi dochodowemu bądź tylko takie dochody — w terminach przewidzianych dla zeznań o dochodzie dla celów podatku dochodowego,
- 2) podatnicy, którzy osiągają tylko przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń — do dnia 31 stycznia roku następującego po roku podatkowym,
- 3) podatnicy, o których mowa w art. 5 — w terminie przewidzianym dla zeznań w podatku wyrównawczym pobieranym według zasad określonych w rozdziale 2.

Art. 12. Tryb postępowania przy opodatkowaniu osób osiągających wyłącznie przychody określone w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń określi w drodze rozporządzenia Minister Finansów po wysłuchaniu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych i zarządów związków twórców.

Art. 13. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia zmniejszać obciążenia podatkowe przewidziane w niniejszej ustawie poprzez:

- 1) podwyższenie kwot wymienionych w art. 2, w art. 3, w art. 4 i w art. 8, od których zależy powstanie obowiązku podatkowego i jego rozmiar, w odniesieniu do określonych grup podatników, a w szczególności uzyskujących przychody z działalności naukowej, z działalnością twórczej mającej istotne znaczenie dla rozwoju kultury, za osiągnięcia w dziedzinie rozwoju techniki, a także osób zatrudnionych w niektórych ważnych dla gospodarki narodowej działach pracy,
- 2) obniżanie stawek podatkowych określonych w art. 9.

Rozdział 2.

Podatek wyrównawczy od przychodów z niektórych specjalistycznych działów produkcji rolnej.

Art. 14. 1. Osoby fizyczne i prawne — z wyjątkiem jednostek gospodarki uspołecznionej — które prowadzą w większym rozmiarze uprawy warzyw lub kwiatów gruntowe albo pod szklarnią lub sady albo szkółki drzew i krzewów ozdobnych — zwane dalej „uprawami”, podlegają podatkowi wyrównawczemu na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Na równi z uprawą gruntową warzyw traktuje się uprawę krzewów owocowych i roślin zielnych owocujących.

2. Podstawę obliczania podatku wyrównawczego stanowi nadwyżka powierzchni upraw określona przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu tym Rada Ministrów określi również zasady przeliczania powierzchni różnego rodzaju upraw na ar przeliczeniowy.

3. Jeżeli ze stanu faktycznego wynika, że uprawy stanowią jedną całość gospodarczą, polegającą na wspólnej gospo-

darce rolnej (siewach, pielęgnacji, zbiorach itp.) albo stanowią własność lub współwłasność małżonków, krewnych albo powinowatych, prowadzących wspólne gospodarstwo domowe, wówczas dla określenia rozmiaru upraw uzasadniającego powstanie obowiązku podatkowego traktuje się je łącznie, bez względu na to, czyją są własnością lub współwłasnością, i bez względu na miejsce prowadzenia upraw. W tym przypadku ustalenia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku wyrównawczego dokonuje się łącznie na imię wszystkich osób, których uprawy stanowią całość gospodarczą, albo na imię małżonków, krewnych lub powinowatych, prowadzących wspólne gospodarstwo domowe.

4. W razie rozpoczęcia lub zaprzestania na stałe prowadzenia upraw warzyw lub kwiatów pod szklarnią, ustalenia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku wyrównawczego dokonuje się proporcjonalnie za tyle miesięcy, przez ile uprawy te były prowadzone.

5. Jeżeli w ciągu roku podatkowego nastąpiła zmiana osoby prowadzącej uprawy, obowiązek podatkowy obejmuje pełny rok podatkowy, a ustalenia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku wyrównawczego dokonuje się na imię tej osoby, która prowadziła uprawy w okresie zbiorów. Jeżeli w okresie zbiorów uprawy prowadziły dwie lub więcej osób, ustalenia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku wyrównawczego dokonuje się na imię wszystkich tych osób. Osoby te odpowiadają za podatek solidarnie.

Art. 15. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wyłączyć spod opodatkowania niektóre uprawy wymienione w art. 14 ust. 1 lub część powierzchni tych upraw, jeżeli przemawiają za tym ważne względy gospodarcze i społeczne.

Art. 16. Wojewódzka rada narodowa (rada narodowa miasta wyłączonego z województwa) może — w zależności od miejscowych warunków i opłacalności upraw — podjąć uchwałę o zwolnieniu od podatku wyrównawczego, przypadającego od wszystkich lub niektórych upraw, na czas określony lub nieokreślony w całym województwie (mieście wyłączonym z województwa) albo na niektórych jego obszarach.

Art. 17. 1. Wysokość stawek podatku wyrównawczego od osób, o których mowa w art. 14, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia w granicach do 60% dochodu przeciętnie osiąganego.

2. Organy finansowe prezydentów powiatowych rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty, dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw) mogą obniżać podatek wyrównawczy poszczególnym podatnikom w zależności od przeciętnej jakości gleby w uprawie gruntowej i w sadach, od warunków ekonomicznych, a także w razie nieurodzaju lub innych zdarzeń losowych, nie więcej jednak niż o 25%.

Art. 18. 1. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady stosowania ulg w podatku wyrównawczym z tytułu kontraktacji oraz z tytułu inwestycji.

2. Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia tryb postępowania przy stosowaniu ulg w podatku wyrównawczym z tytułu inwestycji.

Art. 19. Podatnik podatku wyrównawczego może do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy żądać, aby z tytułu działalności określonej w art. 14 zosiął ustalony podatek wyrównawczy na podstawie przepisów rozdziału 1. W tym przypadku podatnik obowiązany jest złożyć i prowadzić księgi handlowe, a dochód z wymienionej działalności

ustala się według przepisów o podatku dochodowym, zaś podatek wyrównawczy ustala się według zasad przewidzianych dla osób określonych w art. 1 pkt 1. Jeżeli podatnik osiąga

ponadto inne dochody i przychody w rozumieniu art. 1 pkt 1 i 2, łączy się je z dochodami z działalności określonej w art. 14. Przepis art. 14 ust. 3 stosuje się odpowiednio.